

Evangelizáló beszéd-sorozatok

Kiáltó kövek

(nyolc beszéd Virágvasárnaptól Húsvétig)

Dr. Kováts J. István

1. Virágvasárnap

„Kiáltó kövek”

„És ő felelvén, monda nékik: Mondom néktek, hogyha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani.”

Lk 19,40

Ezeken a nagyheti bűnbánati istentiszteleteken végigkísérhetjük Krisztust nagyheti útján. Ez az út életének legszomorúbb, de legfontosabb részlete: a világtörténelem legkimagaslóbb eseménye megy ezen végbe. A földre szállt Istenfia meghal a világ bűneiért, hogy kiengesztelje az eget a földdel: a bűnt gyűlölő Istent a bűnös emberiséggel.

Annyi minden történik ezen a héten, hogy hetekig beszélhetnénk róla, - így csak a legkimagaslóbb eseményeket választhatjuk elmélkedéseink tárgyául. Kívánatos volna, hogy kedves hallgatóim valamelyik evangéliumból végigolvassák az egész hét történetét.

Virágvasárnap délelőttjén ott állunk mi is az Olajfák hegyének lejtőjén, amikor Krisztus a szamár hátán bevonul az ünnepre készülő szent városba. Különös ez a menet. Egyfelől a Szentföldről a húsvéti ünnepekre érkező zsidók tömege, másfelől az őket várók sokasága. A tömeg, amint megpillantja Krisztust, örvendezve dicséri. „Áldott a király, aki jó az Úrnak nevében!” (Lk 19,38a). Az ott álló farizeusok megütköznek ezen. Egyesek közülük azt mondják Krisztusnak: „Mester, dorgáld meg a te tanítványaidat!” (Lk 19,39b). Jézus a felolvasott igénkkel felel nekik: „Ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani” (Lk 19,40b).

Krisztusnak ez a sokatmondó jóslata alig négy évtized múlva halálos komolysággal beteljesedik. A zsidók meggondolatlanul föllázadnak az őket leigázó hatalmas római világbirodalom ellen. A világnak akkor még félelmetes hatalmassága kegyetlenül eltiporja, és hazátlaná teszi őket. Ott áll ma is ennek emlékezetére Rómában, a kisebb Fórumon Titus császár diadaloszlopa, és a jeruzsálemi templomnak, a zsidók büszkeségének és reménységének kövei ma is kiáltó bizonyosságai ennek. Az egyetlen zsidó templom mindmáig nem épült föl újból, csak a „siratófal” maradt meg belőle. Nagy kövei ott állnak ma is komoran és beszélnek mindenkinek, aki hallgatja szavukat... Erre a siratófalra péntek esténként, amikor az esthajnal-csillag ragyogni kezd, a vallásos zsidók egész csapata borul rá. Siratja elveszett dicsőségét, esdekelve várja az

eljövendőt... Milyen kevesen eszmélnek arra, hogy csak a megfeszített Krisztus elfogadásával jöhet az el számukra is!

Sok romot, sok kiáltó követ láttam életemben. Láttam – közvetlenül az első világháború kitörése előtt – az egykor milliós lakosságú afrikai pun fővárosnak, Karthagónak nem annyira romjait, mint inkább romjainak helyét. Amikor egyik lelkész barátommal Tuniszból kirándultunk oda és körülnéztünk, nem láttuk a hegyoldalon semmit csak a dombtetőn a szép, új római katolikus templomot. Fölmentünk oda. A templom mellett elbeszélgettem egy fehér köntösű francia szerzetessel. Elmondta, hogy csak nemrégiben kezdték meg a földben elég mélyen fekvő romok feltárását, azért nem láttuk még a milliós pun fővárosból úgyszólván semmit. Láttam Athén romjait az Akropoliszon, a Fellegvárban, fő istenük, Apolló templomával. Amellett láttam, – többek közt – az „ismeretlen Istennek” szentelt kis követ. Erről Pál apostol is megemlékezik (ApCsel 17,23a). Jártam az Aeropágon, ahol Pál híres védekező beszédét tartotta. Nagypénteken és húsvét reggelén ott tartottam istentiszteletet szép számmal jelen lévő útítársaink számára. Láttam Róma híres romjait a nagy fórumon és környékén. Láttam a Vezúv oldalán, meg lábánál Pompej és Herkulánum romjait. Láttam V. Károly császár kőpalotájának romjait Granadában, az arab világ büszkesége, az Alhambra mellett. És láttam, – ti is láttátok nem olyan régen – Buda romjait. Ezek borzalmasak voltak számomra is...

De még ezeknél is borzalmasabb romokat láttam és látok emberi életekben... Hány fényes, Istenadta tehetség, hány jól indult, de félrecsúszott élet lett és lesz rommá szemeink láttára! Ezek legnagyobb része nem ismerte fel meglátogatása idejét, nem üdvözölte boldogan Krisztust, mint Királyát és élő rommá változott... Joghallgató koromban egyik magántanárunk többször elvitt minket az egyik ideggyógyintézetbe és a gyűjtőfogházba. Az akkor ott tartózkodók legnagyobb része szintén nem ismerte fel meglátogatása idejét, nem kiáltott Krisztus láttára, ezért kiáltottak romjaik. Hány kiáltó rom jár ma is közöttünk, kik nem ismerték fel a meglátogatásuk idejét: nem akarják megérteni, mit akar Krisztus nekik is mondani mostani nehéz helyzetükben, mit akar fülükbe súgni lenn, a mélyben, ahová leviszi őket...

Ha talán nem ilyen vonatkozásban, de én is hallgattam többször, mikor bizonyoságot kellett volna tennem Krisztusról. Nagy reformátorunk is hangoztatja többször, hogy „nem lehetünk néma ebek, mikor bántják a mi Urunkat, Krisztusunkat”. Mi mégis hallgatunk sokszor... Vannak idők, mikor Krisztus mellett való nyílt kiállás sokba, talán állásunkba, talán szabadságunkba, sőt talán egyenesen életünkbe kerülhet. Még ilyenkor sem szabad hallgatnunk. Van egy lelki

testvérem, akit megfenyegettek azzal, hogy elveszti állását, ha továbbra is beszél munkásainak Jézusról. Ezt a kívánságot megtagadta. Majd azt ajánlották, hogy csak akkor beszéljen nekik Krisztusról, ha azok egyenesen megkérik őt. Ezt is megtagadta, inkább nyugdíjazását kérte. Ez meg is történt. Utóbb mégis alkalmazták régi munkahelyén, de egyszerű munkásként. Nem bánta: akkor is bizonyágot tett Uráról, Királyáról, személyes Megváltójáról.

Fájdalommal telik meg szívem, mikor arra gondolok, hányszor „nem volt időm” nékem sem bizonyágot tenni Krisztusról, mikor Mennyei Atyám tudtomon kívül halálra készülő, szomorú lelket vezetett hozzám, vagy ilyenekkel hozott össze az utcán... Milyen kemény leckét kaptam ezért több ízben: már csak sírjuknál szólhattam, ha tudtam... Most már jobban vigyázok, hogy el ne mulasszam a bizonyágtételt, valahányszor Mennyei Atyám alkalmat ad erre.

Kiáltasz-e te, Testvérem, avagy te is hallgatsz? Ne ámítsuk magunkat: legtöbbször hallgatunk. Akkor beszélünk, amikor hallgatnunk kellene, és akkor hallgatunk, amikor beszélnünk kellene. Beszélsz-e arról, hogy kicsoda néked Krisztus? Tanítód, példaképed, avagy személyes Megváltód? Ha csakugyan Megváltód, te sem hallgathatsz: néked is kiáltanod kell. Néked is bizonyágot kell tenned arról, hogy kicsoda Ő tenéked. Még a nyomorúság idején is kiáltanod kell: „Áldott a Király, aki jó az Úr nevében!” Vigyázz Testvér, nehogy életed romjainak kelljen helyetted kiáltaniuk! Vigyázz: Isten hosszútűrő, de türelme nem kifogyhatatlan. Légy te is Krisztus boldog bizonyágtéteve, ahányszor módod és alkalmad kínálkozik erre. „Áron is megvegyétek az alkalmatosságot, mert a napok gonoszok” (Ef 5,16).

A mai idők kiváltképpen sok alkalmat nyújtanak mindannyiunknak a Krisztusról való bátor bizonyágtételre. Ezek az idők olyanok, mint a megpróbáló tűz: megmutatják, kiben igazi arany a hit, kiben csak talmi? Kik igazán Krisztuséi, kik csak szájukkal azok? Kik azok, akik Urukért, Megváltójukért az árnyékos, sőt a viharos oldalt, a fizetendő árat is vállalják, és kik azok, akik csak a napos oldalt keresik, és mindig nyerni akarnak?

Testvér! Jézus a te szívedbe is be akar vonulni. Tárd ki szíved ajtaját, és hívd... Hívd Őt, hogy vigyen a te szívedbe is békességet, örömet. Vigye oda az örök élet drága bizonyosságát. Kiáltsd te is: „Áldott a király, aki jó az Úrnak nevében”, hogy odafenn, az Ő trónja mellett is kiálthasd ezt egykor – az üdvözültek seregében...

Ámen

2. Nagyhét hétfője

„Krisztus megtisztítja a templomot”

„És bemenvén a templomba, kezdé kiűzni azokat, a kik adnak és vesznek vala abban, Mondván nékik: Meg van írva: Az én házam imádságnak háza; ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek. És tanít vala minden nap a templomban. A főpapok pedig és az írástudók és a nép előkelői igyekeznek vala őt elveszteni: És nem találták el, mit cselekedjenek; mert az egész nép ő rajta függ vala, reá hallgatván.”

Lk 19,45-48

Jézus első útja Jeruzsálemben a templomba visz. Ezzel példát mutat nekünk is a templomunk szeretetére. Hogy vagyunk a mi templomunkkal? Hogy szerették őseink a templomaikat! Azokban a szomorú időkben, amikor többfelé vármegye szerte csak egyetlen templomba járhattak, sokszor hány éjszaka mentek, mert nappal nem lett volna tanácsos az utakon járniuk, míg odaértek a templomhoz, amelyben szabad volt az igét hirdetni. Külföldi hittestvéreink közül a francia hugenották is hűségesen jártak istentiszteletre, melyeket sok helyütt éjszaka, a hegyek között tartottak, pedig azt a férfit, akit ilyen istentiszteleten elfogtak, elvitték gályarabnak, a nőket pedig tömlöcbe zárták.

A legutóbbi időkig szép szokás volt nálunk is sokfelé, hogy a gyermekágyból fölkelő édesanya első útja a templomba vitt. Az is szép szokás volt, hogy a templom karzatáról nézték meg a más helyről jött ifjak az eladó lányokat. Őseink számára is igazán szent volt templomuk. És ma? Hányan mondják: ráérek akkor is templomba menni, amikor majd megöregszem... De ki biztosíthat valakit afelől, hogy meg is öregszik?

Krisztus első dolgának tekintette a templom megtisztítását. Ehhez feltétlenül joga van, hiszen Ő a templomnak is Ura. Sokan nem szeretik ezt a történetet: Krisztusban csak a gyöngéd, megbocsátó Jézust akarják látni. De Krisztus nemcsak gyógyítani, nemcsak segíteni, de haragudni is tudott: ostort is vett a kezébe. Az emberek elfelejtik, hogy Isten országában ostorra is szükség van, ha nem is mindig. Az is baj, ha valaki folyton csak az ostort suhogtatja, folyton ítélkezik, mindenki felett pálcát tör és megfélemledik Krisztus megbocsájtó szeretetéről. De az

ellenkezője is baj. Az egyház, mint Krisztus teste, nem élhet nemcsak szeretet, de fegyelem nélkül sem. Egyházunk elerőtlenedésének egyik legfőbb oka az egyházfegyelem erős meglazulása, csaknem teljes hiánya az utolsó kétszázad során. Amíg egyházunk erős fegyelmet gyakorolt, amíg legtekintélyesebb tagjait is oda tudta állni a szégyenkőre és bocsánatot tudott velük is kéretni a gyülekezettől, az üldözések idején is erős volt.

A templom megtisztítása történetének megértéséhez ismernünk kell a jeruzsálemi templom beosztását. Ezt a templomot Krisztus előtt két évtizeddel Nagy Heródes építtette újjá. A templom több részből állt. A főkapun át a márvány oszlopsoros pogányok udvarába lehetett bejutni. Itt tartózkodtak a kereskedők és a pénzváltók. Ezek árusították az áldozatokhoz szükséges állatokat és egyéb dolgokat. Ezek váltották be az idegen országokból a templomba jövők pénzét, hogy az áldozatok bemutatásához szükséges dolgokat megvehessék. A pogányok nem mehettek beljebb a templomba. A következő kapura görögül meg latinul rá volt írva: „pogányoknak halálbüntetés terhe mellett tilos továbbmenni.” A pogányok udvarából lépcső vezetett az asszonyok udvarába, onnan újabb lépcső a férfiak udvarába. Ide már nem léphettek be az asszonyok. A nők a kultuszi cselekményeket csak az emeletről nézhették. A nők udvarában állt a hatalmas persely. Ennek harminc tölcser alakú ágán keresztül lehetett pénzt és egyéb adományokat bedobálni. Itt állt egyszer Krisztus is, mikor a szegény asszony minden vagyonát beledobta a perselybe. A férfiak a nép udvarában mutatták be az égő áldozatokat. Itt volt a nagy mosdó-medence is, amelyben az áldozatokat bemutató papok megmosták kezüket, lábukat. Ezután következett a fehér márvány templom az előcsarnokkal, majd a szentély, ahová már csak a papok mehettek be. Itt volt az állat-áldozati oltár, a hétágú gyertyatartó és a szent kenyerek asztala. Az asztalra minden szombaton 12 frissen sült kenyeret tettek. A szentélyt a feleakkora szentek szentjétől vastag szőnyeg választotta el. Itt állt valamikor a frigyláda. Helyére a négyszögletű kő került. Ide évenként csak egyszer léphetett be a főpap. Krisztus nyilvánvalóan az első udvarból zavarja ki az árusokat és pénzváltókat.

Ha ma járná végig Krisztus templomainkat, vajon mit tenne? Ő a mi templomunknak és minden róla elnevezett templomnak Ura, hiszen az Ő vérén fundáltatott az egyház. Sok embert zavarna ki sok templomból, akiket csak kíváncsiság, vagy valami önző érdek vezet oda. Sok templomunkat kellene megtisztítania. Ismertem egy kedves svájci származású nőt, aki magyar ember felesége lett. Az volt a szenvedélye, hogy végigjárta templomainkat: lepókhálóztatta, kisöpörtette azokat. Ő maga beszélte el, milyen sok szemetet hordatott ki azokból. Nyilvánvaló,

hogy elsősorban nem az ilyen, hanem a lelki szemét eltakarítására kell gondolnunk templomainkkal kapcsolatban.

Fájdalom, elég sok templomunkban van megtisztogatni való. Hány helyütt nem tisztán, nem elegyítetlenül hirdetik az ígét. Hány helyen szólal meg az emberi tudomány „hitető” beszéde, nem pedig Isten igaz üzenete! Hány helyen akár az ilyen, akár az olyan napi politika szava is belopakodik templomainkba. És hány helyen tör be templomainkba a különböző hitetlen, kalmárkodó világi szellem! Egyházi életünkbe is benyomakodik többször a világi hatalmaskodó szellem: nem egyedül Krisztus uralkodik abban, hanem magukat nagynak képzelő emberek. Pedig az egyházban, Krisztus testében csak az egyház egyetlen urának, Krisztusnak szabad uralkodnia, mindenki másnak csak szolgálnia szabad benne. Amelyik egyház nem valósítja meg ezt, az lehet gazdag, de nem lehet Krisztusnak igazi egyháza...

Még szomorúbb kép tárul lelki szemeink elé, ha egyéni templomunkba, testünkbe: a „Szentlélek templomába” (1Kor 3,16; 6,19) tekintünk. Ebben is egyedül Krisztusnak szabad uralkodnia. Ő uralkodik-e abban igazán? Sokszor bűnös gerjedelmek lesznek úrrá abban, pedig az egyház Ura milyen keményen megbünteti azokat, akik testében ezek lesznek úrrá, hát még ha az Ő őrállói közt is akadnak, akikről fájó szívvel kell ezt megállapítanunk... Szinte én is félnék gyorsan rámondani erre a kérdésre minden vonatkozásban az igent. Ha nem is szennyes indulatok, de harag, szeretetlenség ejt rabul engem is többször. Hányszor kell nekem is rajtakapnom magam ilyesmin? Hányszor kell az én szívemből is fölszakadnia a bűnbánó publikánus alázatos imádságának: Uram, „légy irgalmas nékem bűnösnek!” (Lk 18,13b).

Mitől kell testvérem, néked is, mint a Szentlélek templomának megtisztulnod? Tekints magadba... Hány ember nyelvének, hány ember szemének, hány ember fülének, hány ember szívének kell megtisztulnia?

Tisztogassuk ezeket imádságainkkal, forró könnyeinkkel ezen a héten, hogy Krisztus lehessen az Úr testünkön, indulatainkon, nyelvünkön, szemünkön, fülünkön, szívünkön, mindenünkön...

Azt se feledjük, hogy ez csak akkor történhetik meg velünk is, ha Krisztussal együtt mi is megfeszítjük emberünket a kereszten. Csak így támadhat fel a mi új emberünk is Húsvét hajnalán Ővéle együtt. Testvér, Nagypéntek nélkül egyikünk számára sincs Húsvét. Mindegyikünknek meg kell halnia Krisztussal együtt a kereszten, aki azt akarja, hogy Vele együtt ő is feltámadhasson az örök életre!

Hiszed-e ezt, Testvér? Imádkozzunk buzgón azért, hogy neked is, nekem is, mindannyiunknak ilyen igazi, ilyen áldott és boldog, igazi Húsvétunk legyen.

Ámen

3. Nagyhét keddje

„Az ég és föld elmúlnak, de...”

*„Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim
semmiképpen el nem múlnak.”*

Lk 21,33

Az egyik nap, a templomból kijövet a tanítványok elragadtatással beszélnek a jeruzsálemi templom ékes voltáról. Krisztus ezt az alkalmat használja föl, hogy a templom elpusztulásáról, a világ végéről és az Ő visszajöveteléről beszéljen (Lk 21,5-36). Elmondja, hogy azokból, amiket most látnak, jönnek napok, melyeken kő kövön nem marad. Majd az elkövetkezendő utolsó napok borzalmairól emlékezik meg, de biztosítja tanítványait afelől, hogy fejüknek egy hajszála sem vész el. Beszél az egek erősségének megrendüléséről, és az Ő felhőben, hatalommal, dicsőséggel való eljövételéről. Akkor közeledik el az ő váltságuk. Nagyon vigyázzanak, hogy megállhassanak az Ember Fia előtt.

Már előzőleg, amikor egyes farizeusok jönnek hozzá, és azt tanácsolják neki: „Eredj ki és menj el innét: mert Heródes meg akar téged ölni” (Lk 13,31b), Jézus így kiált föl: „Jeruzsálem! Jeruzsálem! ki megölöd a prófétákat, és megkövezed azokat, a kik te hozzád küldettek, hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképpen a tyúk az ő kis csirkéit az ő szárnyai alá, és ti nem akarátok! Ímé pusztán hagyaték néktek a ti házatok” (Lk 13,34-35a).

Jézusnak erre a próféciájára ma mintha jobban fölfigyelne a szívünk, mint az elmúlt évtizedek során. Szinte napról-napra növekedik azoknak a száma, akik a mutatkozó jelekből a világ közelgő végére következtetnek. Még inkább fokozza ezt a hitet a borzalmas pusztítású atom- és hidrogénbombák, rakétalövegek feltalálása. A legtöbb ember mintha ügyet sem vetne erre.

Milyen más lenne testvéreim, az egész emberiség élete, ha többször gondolnánk a végre. Ha nem feledkeznének el az emberek tömegei arról, hogy „nincs itt maradandó városunk, hanem a jövődöt keressük” (Zsid 13,14). Ha nem felednék el, hogy ez az élet csak előkészület az igazi, örök életre. Az igazi keresztyén embernek minden különösebb jel várása nélkül úgy kell élnie, hogy minden percben készen legyen a hazamenetelre, de azért úgy dolgozzék, mintha örökké élne.

A mi korán elhunyt segédlelkész fiunkról hallottuk, hogy vasárnap délelőtt – a közbejött légiriadó miatt – estére kellett halasztania az Úrvacsoraosztást. Emiatt nem oszthatott már a szomszédos hadikórházakban sem Úrvacsorát, hanem másnapra kellett azt hagynia. Mivel minden súlyosabb betegnél megállt külön, az osztás nagyon elhúzódott. Már elmúlt ebédidő. A vöröskeresztes néne figyelmeztette: „Tiszteletes úr, hagyja már abba, mert nem fog ebédet kapni; majd folytathatja holnap”. Azt felelte: „Ki tudja, élek-e még holnap?” Mintha megérezte volna, hogy még aznap este széttépi testét az utcán egy légi akna...

Hányan nem várják mégis a véget, pedig az sokszor úgy jön el, mint a tolvaj. Krisztus is nagyon komolyan figyelmeztet minket a vigyázásra: „Ti is azért legyetek készen, mert amely órában nem gondolnátok, abban jó el az Embernek Fia” (Lk 12,40).

Nincs szívettépőbb látvány, mint a gazda bezárt ajtaján hiába zörgetők csoportja, kikről ugyancsak Krisztus beszél: ...a gazda felkél és bezárja az ajtót, és kezdetek kívül állani és az ajtót zörgetni, mondván: Uram! Uram! nyisd meg nekünk; és ő felelvén, ezt mondja néktek: Nem tudom honnét valók vagytok ti; Akkor kezditek mondani: Te előtted ettünk és ittunk, és a mi utczáinkon tanítottál; De ezt mondja: Mondom néktek, nem tudom honnét valók vagytok ti; távozzatok el én tőlem mindnyájan, kik hamisságot cselekesztek! Ott lesz sírás és fogak csikorgatása, mikor látjátok Ábrahámot, Izsákot és Jákobot, és a prófétákat mind az Isten országában, magatokat pedig kirekesztve” (Lk 13,25-28). Hány jó szándékú ember lehet köztük, aki csak halogatta az indulást, aki úgy gondolkodott: majd, ha öregebb leszek... Vagy sok talán el is indult, de útközben, talán az utolsó lépésnél megtorpant... Hány olyan lehetett, aki egy kicsit a világgal is, meg Krisztussal is akart tartani. Elfelejtették, hogy nem lehet kétfelé sántikálnunk. Illés próféta is megmondta már ezt a sokaságnak: „Meddig sántikáltok kétfelé? Ha az Úr az Isten, kövessétek őt; ha pedig Baál, kövessétek azt” (1Kir 18,21b). Mi sem sántikálhatunk kétfelé.

Testvér, érezted-e már ennek igazságát? Döntöttél-e már? Ha még nem indultál volna el, vagy még nem érkeztél volna oda Krisztus keresztyéhez, amelyen érted is meghalt, vedd tudomásul: Isten azt akarja, hogy ezen a héten indulj el te is, vagy ha már úton voltál, azt akarja, hogy az utolsó lépést is tedd meg.

Milyen kedves gyermekeink első lépése. Mennyei Atyánk kegyelme hat gyermeket adott nekünk, így többször gyönyörködhettem ebben. Sőt, unokáink egyik-másikával kapcsolatban is. A szülők, nagyszülők a pici teremtés elé állnak kitért karokkal. Biztatják, hogy induljon el feléjük. Milyen boldogság, amikor az apró kis emberke végre sok tipegés-topogás után rászánja

magát, és az első vagy talán a második önállóan megtett lépése után kitért kezecskéjével karjainkba esik! Mennyei Atyánk is így áll elénk. Indulj el, Testvér te is, ne félj; kitért karjaival téged is vár... Isten is hívogat minket. Hívogat szeretetének megmutatásával. Hívogat büntetésre felemelt karjával. Hívogat igéjével. Ez az, amiről Krisztus azt mondja: „Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim soha el nem múlnak” (Mk 13,31).

Isten igéje az, ami nem pusztul el soha. Ez óv meg engem is, téged is attól, amitől mindnyájunkat meg akar óvni, hogy ne feledd el életednek, a világnak a végét, az örök életet. Az ige nem enged téged sem a tétlenség, a bűn párnáin nyugodni: fölráz, elindít téged is a vályúk mellől az elhagyott atyai hajlék felé. Nem hagy nyugodni, míg eszedbe nem juttatja az elhagyott atyai ház minden szépségét, melegét, szeretetét... Nem enged, míg el nem indulsz, haza nem találsz és Mennyei Atyád keblére nem borulsz...

Isten igéjéről a Zsidókhoz írt levél csodálatos dolgokat mond el. Azt mondja, hogy élesebb minden kétélű fegyvernél, elhat a szívnek és a léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig és megítéli még a gondolatokat és a szívnek az indulatait is. És nincsen olyan teremtmény, amely nyilvánvaló nem volna előtte, sőt mindenek meztelenek és leplezetlenek szemei előtt... (Zsid 4,12-13). Ez az ige megvigasztal, megvilágosít és megerősít.

Testvér, ez a csodálatos kétélű fegyver a te szívedet, lelkedet is keresztül-kasul járja. Ez az ízeidet és velődet is megosztó és megítélő erő fölfedi és megítéli gondolataidat és indulataidat is. Téged is egészen meztelenre vetköztet és könnyörtelenül leleplez. Nem hagy rajtad egy szemernyi foltot sem leplezetlenül. Nem tapasztaltad még, hogy téged is megvilágosított, mintha vakító fénysugár-özönbe kerültél volna, téged is elviselhetetlenül felzaklatott? Nem égette még nyomában borzalmas nyugtalanság a lelkedet? És nem tapasztaltad, hogy téged is csodálatosan megvigasztalt többször, a te lelkedet is megnyugtatta, mintha édesanyád simogatta volna, a te elfáradt lábadat is útnak indította újból.

Ezzel az igével élj naponként, mikor fölébredsz és a nap munkája után nyugovóra hajtod fáradt fejed. Elég belőle néhány szó is, hogy megelégtse és megújítsa tikkadt lelkedet. Élsz-e így vele? Ettől kérsz-e tanácsot, avagy másokhoz szaladgálsz te is tanácsért? Ha Isten igéjével élsz, nem fogsz egykor hiába zörgetni a bezárt ajtón, hanem boldogan mégy be te is a kitért kapukon, és ott várnak rád is szeretteid...

Ámen

4.

Nagyhét szerdája

„A sátán kikért titeket, de...”

„Monda pedig az Úr: Simon! Simon! ímé a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát; De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited: te azért idővel megtérvén, a te atyádfiait erősítsed.”

Lk 22,31-32

A sátán vagy az ördög nem a bűn jelképes megtestesítője, hanem a Szentírás tanítása szerint is személyes valóság. A sátán Isten uralma ellen tör. Meg akar minket hódítani a maga számára. Még Krisztust és legközelebbi tanítványait sem kíméli meg.

Krisztust is megkísérti a pusztában, mielőtt nyilvános tanítói munkásságát megkezdi, és a Lélektől a pusztába vitetik negyven napra. Az ördög háromféle módon kísérti meg. Először azzal, hogy a követ változtassa kenyérré. Másodszer azzal, hogy néki ígéri a világ fölött az uralmat és dicsőséget. Végül azzal, hogy vesse le magát a templom ormáról, mert angyalai megvédik őt. Minket is legnagyobb részben ezzel a hárommal kísért meg: a kenyérral, a hatalommal és vérünkkel, könnyelműségünkkel. Krisztus mindhárom kísértésnél egy-egy igével győzi le a sátánt (Lk 4,1-13).

A tanítványoknál már nagyobb sikerrel próbálkozik az ördög. Júdásba, a tizenkét tanítvány egyikébe, mint az ige mondja: „beméne a sátán” és az megbeszéli a főpapokkal, hogy „zenebona nélkül” kezükbe adja nekik a Mestert (Lk 22,3-6). Pétert, az oszlop-apostolt viszont arra bírja az őt kísértő sátán, hogy Krisztust a főpap udvarán háromszor megtagadja. Péter ajkáról elhangzik: „nem ismerem őt; nem vagyok közülük való; nem tudom, mit mondasz!” a közelében elmenő Krisztus csak rátekint és ő „kimenvén... keservesen síra” (Lk 22,54-62).

Testvér, mielőtt pálcát törnél Péter felett, mondd meg őszintén, ha te álltál volna ott a tűznél, te mást tettél volna?

A sátán mindnyájunkat kísért: engem is, téged is. Különösen a maihoz hasonló nehéz időkben vagyunk kitéve a sátán kísértéseinek. Hányszor veszedelemben forgunk földi értelemben, ha nem hallgatunk csábító szavára. És ki csodálkozhat, ha annyiszor elesünk mi is.

Hányszor elestem én is... Elesel te is... Miben esünk el? Abban, amiben leggyöngébbek vagyunk. Miben esem el én is? Leginkább a felháborodásban, a szeretetlen ítélkezésben, a haragban... te, Testvérem, miben esel el? Feleljen mindegyikünk önmagáért...

Ebbe a sok elesésbe nem nyugodhatunk bele. Harcot kell indítanunk a minket oly gyakran megkísértő sátán ellen. Ne áltassuk magunkat: ez a harc csak akkor lehet eredményes, ha Krisztushoz menekülünk. Akitől mindig elfut a sátán, és véle együtt vívjuk meg a harcot. Míg önmagunk erőlködünk, folyton elesünk. Úgy járunk, mint a bibliabéli ember, akinek a kitisztított szívébe hetedmagával tér vissza az ördög, hogy újra hatalmába kerítse (Mt 12,45). Hányszor esik meg velem is, veled is: valamiben dicsekedünk, és ugyanabban megint elbukunk – talán még súlyosabban.

Imádkozzunk, hogy ha Isten kiad is minket a sátánnak, maradjon velünk: Krisztus Szentlelke esedezzek értünk, miként Péterért, hogy idővel mi is megtérjünk, és erősíthessük atyánkfiat.

Míg ez a csoda meg nem történik velünk is, mindannyiunk életében a testnek és a léleknek az a harca megy végbe, amelyről a Római levél hetedik fejezete olyan megrázó erővel beszél. Melyikünk nem tapasztalta már meg ennek a véres igazságát, aki komolyan veszi üdvössége kérdését? Addig folyik bennem is a kétségbeejtő harc, míg be nem látom én is csődömet és el nem hagyja az én ajkamat is a fájdalmas kiáltás: „Óh én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?” (Róm 7,24). Viszont ez a kiáltás csak akkor tud felszakadni az ajkamról, ha átesem előbb három dolgon.

Mindenekelőtt meg kell utálnom azt a bűnömet, vagy azokat a bűneimet, amelyekbe gyakran beleesem. Míg hol ezzel, hol azzal mentegetem magam, nem lehet reménységem szabadulásra. Mi mindannyian nagyszerű fiskálisai vagyunk bűneinknek. Míg föl nem mondunk fiskálisunknak, nincs segítség számunkra.

Azután világossá kell válnia bennem annak a tudatnak, hogy a magam erejéből hiába viaskodom bűneimmel. Bármit tennék is, nem én diadalmaskodom, hanem a bűn. Nem a bűn az enyém, hanem én a bűné. Én vagyok a bűn rabszolgája.

Végül erős meggyőződéssé kell érlelődnie bennem annak az igazságnak, hogy Krisztus azért jött a világra, hogy mindannyiunk bűneiért eleget tegyen a Golgotha keresztyén, s az Atya elfogadta váltságahalálát, és ennek megpecsételésül feltámasztotta Őt a halálból.

Ehhez a nagy igazsághoz sem a magunk erejéből juthatunk el: Isten kegyelme végzi el ezt is bennünk Szentlelke által és akkor a másik két feltétel is megoldódik számunkra.

Évekkel ezelőtt részt vettem feleségemmel együtt a csoport-mozgalom egyik svájci gyűlésén, Gurnigelben. Egy asztalnál étkeztünk egyik Zürich mellett lévő gyár művezetőjével és a feleségével. Elbeszélgettünk családunkról, hat gyermekünkről. A művezető arra kért, menjünk el velük ebéd után sétálni a környező, évszázados fenyőerdőbe. Elöl mentünk mi, mögöttünk feleségeink. Nagy meglepetésemre azzal a kérdéssel állt elő: honnan tudhatjuk, hogy Krisztus a mi bűneinkért is meghalt a Golgotha keresztyén? Azt válaszoltam, hitünk nagy titka ez, és csak az értheti meg, akinek a lelkét a Szentlélek megvilágosítja. Ha vágyik ezt megérteni, imádkoznunk kell Isten megvilágosító Szentlelkéért. Alig mentünk néhány lépést, szép fenyő-lugas mellé érkeztünk. Mondtam, térjünk be oda. Ott előbb én imádkoztam buzgón, hogy a Szentlélek az ő lelkében is világosítsa meg ezt a titkot. Azután kértem, ő is imádkozzék. Alig kezdett el imádkozni, máris erős zokogásba tört. Majd egyszerre fölemelte a fejét és könnyein is átragyogó arccal azt mondta. most már mindent értek... Nagy ámulatomra azzal a kéréssel fordult hozzám, ha jövő évben újra eljövünk Svájcba, menjünk el majd második gyermekük keresztyénjére. Őszintén bevallotta, hogy annak születése miatt nagy vitájuk volt feleségével... A meg nem született második gyermek miatt nem gyűjtött isten Szentlelke világosságot lelkében Krisztus váltságahalálának titka felől... Azután arra kért, mutassam be feleségének, mint „újjászületett” férfit.

Ha ez a három föltétel megérlelődik bennem, az én ajkamról is fölszakad a kiáltás: „Óh, én nyomorult ember, kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?” Én is megtapasztalom nyomban Krisztus szabadító kegyelmét: bennem is végbemegy Krisztusnak a sátán fölött aratott győzelme, s én is boldogan tudom elmondani. „Hálát adok Istennek, a mi Urunk Jézus Krisztus által” (Róm 7,25a).

Krisztus amellet, hogy értünk is elvégezte az elégtételadás egyszeri tökéletes áldozatát, miként Péterért, értünk is imádkozik Szentlelkével, hogy idővel mi is megtérjünk, és atyánkfiat erősítsük. Igaza van az igének: „Ő mindenképen idvezítheti is azokat, a kik Ő általa járulnak Istenhez, mert mindenha él, hogy esedezzek érettök” (Zsid 7,25). Isteni Mesterünk többszöri megtagadása a vele való találkozásunk után – Péterhez hasonlóan – minket is mélységes szégyenérzettel tölt el és megtérésre késztet. Szentlelke készíti elő bennünk ezt is. De nem azért történik meg a mi életünkben is ez a nagy csoda, hogy gyönyörködünk önmagunkban, hanem

azért, hogy – mint az ige mondja – „legyetek feddhetetlenek és tiszták, Istennek szeplőtlen gyermekei az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette, kik között fényletek, mint csillagok e világon” (Fil 2,15).

Testvéreim imádkozzunk, hívjuk buzgón segítségül Krisztust és Szentlelkét, hogy eljuthassunk keresztjéhez, hol érettünk, helyettünk és miattunk is elszenvedte a halált és el tudjuk mi is mondani ott:

„Jövök semmit nem hozva,
Keresztedbe fogódzva,
Meztelen, hogy felruházz,
Árván, bízva, hogy megszánasz...” 458 ének, 3. v.

Ott megtapasztaljuk mi is szabadító kegyelmét és – hálánk bizonyságaként – Istennek szeplőtlen gyermekei lehetünk, és az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette fénylünk mi is, mint csillagok e világon...

Ámen

5. Nagycsütörtök

„A lábmosás”

„A húsvét ünnepe előtt pedig, tudván Jézus, hogy eljött az ő órája, hogy átmenjen e világból az Atyához, mivelhogy szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket. És vacsora közben, a mikor az ördög belesugalta már Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának szívébe, hogy árulja el őt, Tudván Jézus, hogy az Atya mindent hatalmába adott néki, és hogy ő az Istentől jött és az Istenhez megy, Felkele a vacsorától, leveté a felső ruháját; és egy kendőt vévén, körülköté magát. Azután vizet tölte a medenczébe, és kezdé mosni a tanítványok lábait, és megtörlni a kendővel, a melylyel körül van kötve. Méne azért Simon Péterhez; és az monda néki: Uram, te mosod-é meg az én lábaimat? Felele Jézus és monda néki: A mit én cselekszem, te azt most nem érted, de ezután majd megérted. Monda néki Péter: Az én lábaimat nem mosod meg soha! Felele néki Jézus: Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám. Monda néki Simon Péter: Uram, ne csak lábaimat, hanem kezeimet és fejemet is! Monda néki Jézus: A ki megfürödött, nincs másra szüksége, mint a lábait megmosni, különben egészen tiszta; ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan. Tudta ugyanis, hogy ki árulja el őt; azért mondá: Nem vagytok mindnyájan tiszták! Mikor azért megmosta azoknak lábait, és a felső ruháját felvette, újra leülvén, monda nékik: Értitek-é, hogy mit cselekedtem veletek? Ti engem így hívtok: Mester, és Uram. És jól mondjátok, mert az vagyok. Azért, ha én az Úr és a Mester megmostam a ti lábaitokat, néktek is meg kell mosnotok egymás lábait. Mert példát adtam néktek, hogy a miképen én cselekedtem veletek, ti is akképen cselekedjetek. Bizony, bizony mondom néktek: A szolga nem nagyobb az ő Uránál; sem a követ nem nagyobb annál, a ki azt küldte. Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha cselekszitek ezeket.”

Ján 13,1-17

A földön senkinek sem szabad önmagáért élnie, hanem azért, hogy másokat szolgáljon. Az emberi társadalomnak nem azok a leghasznosabb tagjai, akiknek a legtöbben szolgálnak, hanem azok, akik a legtöbbszörnek szolgálnak. A kiváló orvosok, tudósok, felfedezők, a milliók indulatait, vágyait, érzéseit kifejezésre juttató költők, írók, művészek is mind mások szolgálata révén lettek nagyokká. Ez a naggyá-tételnek Istentől rendelt, egyetlen igazi útja.

Jézus halála előtt meg akarja tanítani tanítványait arra a nagy igazságra, hogy a szolgálat életünk legfőbb célja, és akkor szolgálunk Istennek, ha másokat szolgálunk. Az utolsó vacsora kezdetén kendővel körülövezi magát, vizet önt a tálba és sorjában megmossa tanítványai lábát. Júdással sem tesz kivételt: az ő lábát is megmossa.

A keleti világban a szegények és a szolgák meztláb jártak. Eleinte a papok is meztláb végezték szolgálataikat. Később fa- vagy bőrsarut használtak, amit szíjjal kötöttek föl. A jómódúak saruban jártak. A jólét fejlődésével drága bőrből kezdték készíteni a sarukat. A nőknél pengő lemezeket, karikákat, csecsebecséket raktak rájuk, hogy azok járás közben kellemes csengést hallassanak. A szobába vagy a terembe való belépés alkalmával le szokták oldani a sarut. A mohamedán mecseteknél ma is le kell venni az ajtóban a lábbelit, csak úgy lehet bemenni a szőnyegekkel leterített mecsetbe.

A vendégségbe menőknek belépéskor nemcsak saruját oldották le, de lábát is megmosták. Ez hozzátartozott a vendéglátáshoz. A saru leoldása és a lábmosás a rabszolgák kötelessége volt. Jézus vállalja ezt a lealázónak tartott munkát. Tanítványai lábának megmosásával tanítani akarja őket is, minket is az igazi szolgálatra.

Jézus mindenekelőtt alázatosságával tanítja tanítványait és minket is a szolgálatra. Lehajol a tanítványok poros lábához. Nem átallja ezt a rabszolgamunkát végezni. Ezt teszi a többi tanítványaival is. Milyen jó, hogy lehajol hozzánk is: mi úgysem tudnánk fölkapaszkodni hozzá.

Jézus valóban isteni magaslatra emeli az alázatosságot. Senki sem hajolt még le olyan mélyen, mint Ő: az égből hajolt le hozzánk. Ennél mélyebbre senki sem tud hajolni. Ha valaki minden földi vagyonát odaáldozná is akár Isten dicsőségére, akár embertársai javára, azzal sem tehetne annyit, mint Jézus, aki otthagya értünk mennyei otthonát. Jézus a mennyből, az örök tisztaság világából hajolt le a por, a szenny világába, a szentség világából a bűn világába, a gazdagságból a nyomorúságba, a fényből az árnyékba az élet világából a halál világába. Nemcsak lehajolt, de oda is költözött: gyarló testünket öltötte föl földi tartózkodása tartamára.

Szeretetével is tanít minket Jézus a szolgálatra. A lábmosás határtalanul nagy szeretetéről is beszél. Felbecsülhetetlen szolgálat ez nemcsak tanítványai, de a mi számunkra is, hogy minden gyarlóságunk ellenére úgy szeret minket: szeret téged, szeret engem, szeret mindannyiunkat. Nem tudunk olyan rosszak, olyan gonoszak lenni, hogy megszűnjék szeretni. Nem tudunk olyan hálátlanok lenni, hogy Ő mégis hű ne maradjon hozzánk. Nem tudunk olyan messzire elfutni Tőle, hogy utánunk ne jöjjön nagy szeretetével. A tékozló fiút a vályúnál, a latrot a kereszten is szereti.

Jézus sohasem mond le rólunk, ha bármennyiszer lemondunk is mi róla. Ami gonoszságot ember elkövethet, Jézussal szemben mindet elkövettett. Ő mégis szeret minket. Júdásról is tudja, hogy elárulja, mégis megmossa annak lábát is. Szeretetével akar mindnyájunkat megnyerni. Ha ez a vágy már végképp csődöt mond, akkor jön próbákkal, dorgálásokkal, fenyítésekkel. Addig nem nyugszik, míg mindent meg nem próbál, csak hogy odaadjuk magunkat neki. Ez a nagy szeretet még a mellette függő egyik latrot is megtérésre indítja. Másik lator-társával szemben Krisztus védelmére kel és megdorgálja társát. „Az Istent sem féled-e te? Hiszen te ugyanazon ítélet alatt vagy! És mi ugyan méltán; mert a mi cselekedetünknek méltó büntetését vesszük: ez pedig semmi méltatlan dolgot nem cselekedett.” Azt kéri Jézustól: „Uram, emlékezzél meg én rólam, mikor eljössz a te országodban!” (Lk 23,40b-42). Senkiben sincs olyan meleg szeretet, mint Jézusban. Dániel három társának tüzes kemencéje nem oly forró, mint Jézus szíve. Erre a nagy szeretetre van néked is, nekem is, mindannyiunknak szükségünk, hogy megtanuljunk mi is szolgálni, és mi is eljussunk az örök életre.

Példaadásával is tanít minket Jézus a szolgálatra. „Amiképpen én cselekedtem veletek, ti is aképpen cselekedjétek” – mondja tanítványinak (Ján 13,15b). Amire buzdít minket a Szentírás, mindazt kiábrázolja előttünk életében Jézus. Nekünk csak rá kell néznünk, utána kell mennünk, és azt cselekednünk, amit Ő tesz. Jézus senkinek sem azt mondja: „Menj”, hanem azt, hogy „Jöjj, kövess engem...”

Kisdiák korunkban tanultunk egy francia királyról, aki együtt vonult népével a hadba. A harc előtt azt mondta nekik: Én királyotok vagyok, ti franciák vagytok; itt az ellenség, kövessetek engem! ... Jézus sem küld minket önmagunkban harcba, hanem előttünk jár s nekünk is azt mondja: kövessetek engem!

Elfogadtad-e már, Testvér, ezt az alázatos, mélységesen szerető, ezt a maga életével téged is tanítani akaró Jézust? Vagy csak ott tartasz még, ahol Péter: „Az én lábaimat nem mosod meg soha!” Ámde akkor Jézus neked is csak azt mondhatja, amit Péternek mondott: „Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám” (Jn 13,8b). Testvér, Péterrel együtt mondd te is neki: „Uram, ne csak lábaimat, hanem kezeimet és fejemet is mosd meg!” (Jn 13,9).

Szolgal-e neked is Jézus példájával? megkérdezed-e te is tőle minden fontosabb döntésnél: „Mít tenne Jézus?” Az én éjjeli szekrényemen ott áll egy kis fekete tábla aranyozott betűkkel ezzel a kérdéssel... Többször ráesik tekintetem. Sohasem bántam még meg...

Tanuljuk meg Jézustól az igazi szolgálatot: a lábak, és nem a fejek megmosását. Amit az emberek annyira szeretik gyakorolni, te is, én is, mi – fájdalom – mindannyian... Milyen más lenne a világ, ha a mások feje helyett a mások lábát kezdenénk mosni... Ezt kell mindannyiunknak megtanulnunk. Nézzünk folyton Jézusra, akkor nem tudjuk ezt elfelejteni, elmulasztani, vagy eltéveszteni. Csak úgy lehetünk jók, türelmesek másokkal szemben, ha Krisztusra nézünk.

Ennek a világnak most is az a baja, hogy nem Jézusra, hanem emberekre néz; nem Jézustól, hanem emberektől vár mindent. Hogy várunk hol ettől, hol attól a magasra emelkedettől, hogy majd megoldja, vagy legalább közelebb viszi a megoldáshoz a világ bajait... De csak várunk, egyre várunk. Csak csalódunk, újból meg újból csalódunk... Az ige is nagyon komolyan figyelmeztet erre minket: „Átkozott az a férfi, a ki emberben bízik és testbe helyezi erejét, az Úrtól pedig eltávozott az ő szíve!” (Jer 17,5). Viszont a „bizonyosságok egész fellege” tanúskodik arról, milyen joggal mondotta magáról Krisztus: ...”bízatok, én meggyőztem a világot” (Jn 16,33b).

Bízzunk Jézusban és engedjük, hogy a mi lábainkat is megmossa, hogy mi is megtanuljunk tőle mások lábait megmosni s így bemehessünk egykor mi is az örökkévaló hajlékokba.

Ámen

6. Nagypéntek

„Egyedül...”

„Ímé eljő az óra, és immár eljött, hogy szétoszoljatok kiki az övéihez, és engem egyedül hagyjatok; de nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van.”

Jn 16,32

Az összes emberi érzések közt talán a magunkra hagyatottság a legnehezebben elviselhető. Nem az a legnagyobb baj, hogy valami nehézség vagy veszedelem szakad ránk, hanem az, ha nincsen senki, aki őszintén megossa annak terhét: magunkban kell azt hordoznunk, vagy ha csak önmagunk szenvedünk valamiben és nincs szenvedő társunk.

A bajban kevés ember osztozik velünk őszintén, igaz szívből fájdalomunkban. Tapasztaltad-e már ezt, Testvér? Úgy is kérdezhetném: van-e valaki, aki még nem tapasztalta meg ezt? Fájdalom, én is megtapasztaltam. Mikor valami bajom vagy nehézségem támadt, úgy eloldalogtak mellőlem az emberek... Úgy elkerültek... Olyan tüntelőleg mutatták, hogy semmi közösségük nincs velem... Bizonyára te is tapasztaltad már ezt, Testvér? Alig van valaki, aki ilyenféle tapasztalatra ne tett volna már szert. Ezt valóban nehéz elviselnünk. Ugye nehéz? Csakugyan nagyon nehéz...

Milyen nehéz volt Krisztus számára is a magára-hagyatottság, amelyről igenk beszél. Elhagyja mindenki. Elhagyja, sőt ellene fordul, halálra kívánja az a tömeg is, amely néhány nappal előbb, Virágvasárnap még hozsannával fogadta, zöld ágakat rakott útjára, ruháit teregette eléje, királlyá akarta tenni (Mt 21,7-10; Mk 11,9-10; Jn 12,13). Nemcsak a papok kárhozzatják, de a nép is.

Elhagyják tanítványai. Nem virrasztanak vele még a kiválasztott tanítványok sem a Gecsemáné kertjében pedig, hogy kéri őket: „Felette igen szomorú az én lelkem mind halálig! maradjatok itt és vigyázzatok én velem” (Mt 26,38). Amikor visszatér hozzájuk, és alva találja őket, azt mondja nekik: „Így nem bírtatok vigyázni velem egy óráig sem!? Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek...” (Mt 26,40b-41a). Másodszor, harmadszor is visszatér hozzájuk. Amikor újra alva találja őket, panaszos szó hagyja el ajkát: „Aludjatok immár és nyugodjatok” (Mt 26,45b).

Elhagyja Péter, az oszlop-apostol. Mielőtt a kakas kukorékol, háromszor tagadja meg Őt pedig, hogy fogadkozik nem sokkal előbb még: „Uram, te veled kész vagyok mind tömlőczre, mind halálra menni!” (Lk 22,33).

A keresztt kínjai közt – úgy 9 óra tájt – egy pillanatig úgy érzi, hogy Isten is elhagyja őt. Fölszakad az Ő ajkáról is a 22. Zsoltár első versének panasza: „Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?” (Mt 27,46b).

Krisztus még sincs egyedül. Bár a tömeg, a tanítványok, sőt Péter is elhagyja, Krisztus mégis érzi, hogy az Atya akaratát kell teljesítenie, Aki azért bocsátotta őt a földre, hogy az egész világ bűneit magára vegye és kiengesztelje Őt azokért: kibékítse az eget a földdel. Bár érzi, hogy látszólag az Atya is elhagyja Őt, mégis egy vele, sőt fel fogja támasztani és jobbján ad neki helyet. Ezért mondja előre: „Nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van...” Már előbb is azt mondja: „Semmit sem cselekszem magamtól...” és „nem hagyott az Atya engem egyedül...” (Jn 8,28-29).

Hányszor szakad mireánk is az egyedüllét érzése. Milyen jó, hogy nekünk sem kell soha egyedül maradnunk: odamehetünk mindenkor Krisztushoz. Még éjjel is odamehetünk hozzá. Nikodémus is éjjel megy hozzá (Jn 3,2). Ő sohasem aluszik, mikor keressük, mindig vár minket. Nikodémusnak sem tesz szemrehányást azért, hogy éjszaka keresi fel. Ne felejtsd Testvér, Krisztushoz a nap bármelyik szakában, még éjjel is odamehetsz.

Odamégy-e hozzá? nem baj, ha éjszaka mégy is: az a fő, hogy menj. Inkább éjjel menj, mint soha. Majd eltalálsz hozzá nappal is. Attól sem fogsz félni, hogy meglátják az emberek. Attól sem, hogy mit szólnak hozzá!

Krisztusnak mindannyiunk számára van ideje. Nemcsak ideje, de ígérete, sőt áldása is. Ő nemcsak vár, de egyenesen keres is minket. Keres téged is, keres engem is, keres mindnyájunkat.

Különösen ma keres minket. Az ilyen nehéz idők bebizonyítják, hogy Krisztus ilyenkor sokakat keres. Tudja, hogy ilyenkor mi is jobban észrevesszük, nagyobb örömmel látjuk, mint máskor...

Mikor a keresztről lenéz rád, tőled is azt kérdi, amit egy híres középkori festő a Krisztus szájából kifutó szalagra festett: „Ezt tettem érted, te mit tettél értem?” Belenyilallt-e már a te szívedbe is ez a kérdés, amely annyiunkat szíven ütött már? Leroskasztott-e téged is örökre letörleszthetetlen adósságod tudata? Annyi mással együtt engem is leroskasztott már. Hányszor szinte beleremegett a lelkem...

Amikor most is el akarsz talán futni előle, nem hagy elmenekülni. Utánad megy. Levisz még nagyobb mélységbe, hogy onnan már ne tudj elszökni tőle. Ott is csak azt akarja, hogy érezd meg: ott sem hagy egyedül. Ha lázadozol, hogy még mélyebbre kerültél, nem szól hozzád. Ha nem lázadozol már többé, csodálatos dolgokat súg füledbe, amiket szem nem látott, fül nem hallott, emberi értelem föl sem foghat... Még azt sem kívánja tőled, amit az Úr kívánt Jeremiástól, kinek azt mondta: „Kiálts hozzám, és én megfelelek, és nagy dolgokat mondok néked” (Jer 33,3a). Még kiáltanod sem kell, csak tehetetlenséged igazi átérzésével le kell borulnod eléje... Krisztus már akkor elkezd beszélni hozzád, amikor ajkadon elhal a panaszkodás szava. Csodálatos dolgokat mond néked is. De azt kívánja, amit kiküldött tanítványaitól is megkívánt: „Amit néktek a sötétben mondok, a világosságban mondjátok, és amit füledbe súgva hallotok, a háztetőkről hirdessétek” (Mt 10,27).

Testvér, nekem is ott, a mélységben mondta a legszebb dolgokat, amelyek nélkül sokkal szegényebb maradt volna a lelkem és az életem. Azért állok most is itt, hogy ezekről tegyek bizonyosságot. Nékem is ott mondta: „Ne félj, mert én veled vagyok”... (Ézs 43,5a), „Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged”... (Ézs 43,1b). „Kedves vagy az én szemeimben, becses vagy és én szeretlek”... (Ézs 43,4a). „Örökkévaló szeretettel szeretlek téged”... (Jer 31,3b).

Csaknem másfél évtizedig vártam valakire. Próbáltam, de nem tudtam elfeledni... Bár egyre reménytelenebbnek látszott a várakozásom, szinte a gyermek bizakodásával vártam rá. Akkor tört össze végleg a reménységem, amikor már arról kellett értesülnöm, hogy másé lett. Éppen akkor lettem theologiai tanár. Közvetlenül azelőtt, hogy professzori tevékenységemet megkezdtem, láttam meg először, mint fiatalasszonyt. Amikor búslakodó lélekkel néztem, ugyanott, ugyanabban az órában mutatott meg Isten valaki mást nékem. Bár azt sem tudtam, kicsoda, és nem is sejthettem róla semmit, egyszerre az az érzés lett bennem úrrá ellenállhatatlan erővel: Ez az, akit Isten nékem szánt: ez lesz az én élettársam... Még egyszer láttam másnap futólag. Egy nap híján egy álló esztendeig be sem tudtam mutatkozni neki, mégis ő lett az élettársam. Oly hosszú ideig voltam én is egyedül, de – mint utólag megtudtam – mégsem egyedül, mert az Atya velem volt akkor is.

Ezért ne panaszkodj, ne lázadott te se, Testvér magadra-hagyatottságodban, magányosságodban, szomorúságodban, könnyeid, avagy talán szégyened miatt... Csendesedj el, hogy te is megtapasztalhasd, hogy te sem vagy egyedül... Érdemes neked is leszállnod a

mélységekbe, hogy meghallhasd és megkaphasd ott te is azokat a drága, soha meg nem hálálható igéket és kincseket...

Ámen

7.

Nagyszombat

„A keresztről való beszéd”

„Mert a keresztről való beszéd bolondság ugyan azoknak, a kik elvesznek; de nekünk, kik megtartatunk, Istennek ereje.

Tőle vagytok pedig ti a Krisztus Jézusban, ki bölcsességül lőn nekünk Istentől, és igazságul, szentségül és váltságul.”

IKor 1,18 és30

Krisztus keresztje ott áll már üresen a Golgothán. A nagypénteken meghalt Krisztus teste a szikla-sírban nyugszik. A kereszt beszél hozzánk. Isten kegyelme gondoskodik arról, hogy ne feledjük el a keresztet: a mi vállainkra is keresztet rak. Ezek is beszélnek hozzánk, és figyelmeztetnek minket Krisztus keresztjére.

A vállainkra nehezedő kereszt ismét eszünkbe juttatja Istent. Ha még súlyosabban nehezedik vállainkra a kereszt, meglátatja velünk a legnagyobb Szenvedőt: a keresztet a Golgotha hegye felé görnyedezve vivő és ott meghaló Krisztust. Ha még így sem látnók meg, Isten még nagyobb mélységekbe visz le minket. A mélységekben megtanuljuk, hogy Krisztus keresztje az egyetlen megoldás minden nagy kérdésünkre. Sokan éppen ezt nem akarják megtanulni, ezért van ma is a világon annyi kereszt, annyi szenvedés...

A kérdés ez: mi Krisztus keresztje a mi számunkra?

Egyesek számára bolondság, mások számára megbotránkozás, de a hívők számára Istennek ereje.

Kinek a számára bolondság a kereszt? Jézus honfitársai számára az volt. A zsidók nagy része nem hitt a halálon túli életben: itt a földön akartak boldogok lenni. A Messiást hatalmas király képében várták, aki felszabadítja őket a római világbirodalom igája alól. Nem akartak aláztatós, szenvedő, keresztthordozó Messiást. Ezért volt számukra bolondság Krisztus keresztje, s ezért kell immár kétezer esztendeje hazátlanul, szétszóródottan élniök a világon.

A görögök számára is bolondság, sőt megbotránkozás volt a kereszt. A görögök értelmükkel akartak megoldani mindent. Hittek a túlvilági életben. Isteneik is ott éltek szerintük örök boldogságban az Olimpuszon. Véleményük szerint a kereszt összeegyeztethetetlen az örök boldogsággal, az meg még elképzelhetlenebb, hogy Isten azért küldje alá a földre Fiát, hogy

szenvedjen itt, és kereszthalált haljon, s bűneink kiengeszteléséül elszenvedett halálából élet fakadjon számunkra. A görögök élvezni akarták a világot: nem akarták kereszttel vállukon jární azt. Ezért kellett a régi görögök világának aláhanyatlania.

A mai világban élők nagy tömegei is bolondságnak tartják Krisztus kereszjtjét. A mai világ is csak élvezni akarja az életet, és maga akar boldogabb jövendőt teremteni az emberiség számára. Isten megengedi, hadd próbáljon az emberiség nélküle boldogulni: hadd lássa meg, hova jut? És mit látunk? Minél tovább húzódik a világ-válság megoldása, annál nagyobb tömegek fordulnak hol a világ egyik, hol annak másik részén Krisztus és az Ő kereszjtje felé. Egyre több kereső és hitre jutó lélek számára lesz Krisztus kereszjtje Istennek ereje.

Kik számára Istennek ereje a kereszjt és az arról való beszéd? Igénk szerint azok számára, akik megtartatnak. És kik tartatnak meg? Azok, akik számára – mint a 30. vers mondja- Krisztus „lőn bölcsességül, igazságul, szentségül és váltságul”.

Kik számára lett bölcsességül? Akik nem a maguk gyarló értelmével és szemével akarják megérteni a dolgokat, hanem Krisztus szemével nézik a világot és az Ő gondolataival mérnek mindent.

Kik számára lett igazságul? Akik nem bíznak a maguk igazában, ami úgy sincs, csak Krisztus igazságában.

Kik számára lett szentségül? Akik érzik a maguk gyarló, bűnös, kegyelemre szorult voltukat és Krisztusban látják a kegyelem örök forrását.

S kik számára lett váltságul? Akik tudják, hogy ezt a váltságot a maguk erejéből sohasem érhetik el, de Krisztus éppen ezért jött a földre és halt meg az egész világ bűneiért a kereszten. Akik hiszik és vallják ezt, azok az Újtestamentum „szentjei” – az Írás sokszoros bizonyágtétele szerint. Ilyen értelemben mi is „szentek” lehetünk.

De valóban Istennek ereje-e a te, meg az én számomra Krisztus kereszjtje? Ha őszinték akarunk lenni, be kell alázatosan vallanunk, mennyire ágaskodik ez ellen a mi büszke énünk. Valamikor az én számomra is inkább kegyeletes emlék volt a kereszjt. Sok lelkésztársammal együtt valamikor én sem beszéltem sokat a kereszjt megváltó hatalmáról. Most már – legyen érte hála Szent lelke csodálatos munkájának – ehhez menekülök én is lélekben, valahányszor nehézségeim, megoldásra váró nagy kérdéseim támadnak. Melyikünk életében nincsenek nehézségek, megoldásra váró nagy kérdések? Ki ne érezte volna már ezek megoldásával kapcsolatban a maga erőtlenségét, sőt – valljuk be őszintén – a maga tehetetlenségét?

Az én életemben is voltak és vannak megoldásra váró nehézségek. De boldogan teszek bizonyosságot arról, hogy azok közepette tapasztalom meg leginkább Egyszülött Fiát értem is keresztre adó Mennyei Atyám csodálatos kegyelmét és gazdagságát. Amikor évekkal ezelőtt arra ébredtem, hogy utolsó bevételi forrásom is bedugult, akkor mutatta meg Isten megsegítő kegyelmét és gazdagságát. Mindjárt másnap ismeretlen írással levelet kaptam. A borítékban – üres papírosban – 200 forint volt. Ma sem tudom, ki küldte. Akárki küldte, eszköz volt Isten kezében arra, hogy megnyugtasson: lásd, Mennyei Atyád gondoskodó szeretete vesz körül. Aki Illést is hollókkal tápláltatta... Mi Testvéreim, nem áruljuk el embereknek, ha valamiben szükségünk támad, csak Mennyei Atyánknak mondjuk el imádságainkban – gyermeki bizalommal. Ő meghallgatja azt, és szinte az egész világot megmozgatja, hogy semmiben se lássunk szükségét... Mennyivel szegényebb lenne lelki életünk ezek nélkül a csodálatos megtapasztalásaink nélkül! Igen, a mi Mennyei Atyánk, Aki egyszülött Fiát is leküldte értünk a földre és a Golgotha keresztféjére adta, hogyne ajándékozna véle együtt mindent nekünk, amire szükségünk van? (Róm 8,32).

Egy lelki testvéremmel kapcsolatban csodálatosan gyöngéd volt Mennyei Atyánk megsegítő szeretete. Egyszer írnak neki fővárosi barátai, hogy utazzék föl hozzájuk. Elmondják neki, hogy egyik testvérük révén nagyobb pénzadományhoz jutottak s azt a vezetést kapták, hogy adjanak ebből neki is nagyobb összeget. Azt válaszolja nekik: minthogy rendes állása van, nem fogadhatja el az adományt. Barátai azt mondják: ők határozott vezetést kaptak erre nézve, ezért el kell fogadnia a felajánlott összeget. Mikor hazaérkezik nagy családjához, mindjárt azzal fogadják, hogy ma kézbesítették ki az állásából való elbocsátásáról szóló értesítést. Nyugodtan olvasta végig, azután kiveszi a zsebéből a pénzt, és azt mondja: „Látjátok, Mennyei Atyánk már előre gondoskodott rólunk”...! Valóban, Testvéreim, a mi Mennyei Atyánk nemcsak hatalmas, de gazdag Isten is: az Ő számára nincs lehetetlenség.

Mi a te számodra a keresztség, Testvér? Te sem térhetsz ki ez elől a kérdés elől: ez a te életednek is a legnagyobb kérdése. Hiába tudsz sok mindent, ha erre a kérdésre nem tudsz megnyugtató feleletet adni, nem sokat ér az egész tudományod. Legfőljebb annyit, mint azé a nagynevű filozófus barátomé, aki minden problémára nagyszerűen meg tudott felelni, írt egy csomó bölcsészeti munkát, de amikor önmagának támadtak problémái, úgyszólván tehetetlenül állt azokkal szemben.

Álljon mindannyiunk lelke előtt Krisztus keresztje. Boruljunk oda minden bűnünkkel. Minden megoldásra váró kérdésünkkel menjünk oda: Krisztus keresztje még senkit sem hagyott cserben. Jöjj te is, Testvér! Borulj te is oda, hadd végezze el a te lelken is a te bűneidért is meghalt és a te bizonyosságodra is föltámadt Krisztus Szentlelkével az újjáteremtés nagy munkáját. Annak nyomán békeesség, boldogság és örök élet lesz a te osztályrészed is...

Ámen

8. Húsvét

„Ha Krisztus fel nem támadott...”

„Ha pedig Krisztus fel nem támadott, akkor hiábavaló a mi prédikálásunk, de hiábavaló a ti hitetek is.”

1Kor 15,14

Krisztus feltámadása keresztyén hitünk legfontosabb tartóoszlopa, ha ez meginog vagy kidől, keresztény hitünk egész épülete összeomlik. Mint igénk mondja: mind prédikálásunk, mind hitünk hiábavaló, ha Krisztus föl nem támadott.

Ha Krisztus föl nem támadott, hiábavaló a mi prédikálásunk. Mi prédikálásunk tárgya? A János evangéliuma 3. részének 16. versében van a legtömörebben összefoglalva: „Úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”. Méltán mondogatta valaki: Ha egyszer megtörténik az a csoda, hogy a világ sok millió Bibliája mind elveszne, ebből az egy igéből meg lehetne írni újból a Bibliát.

Ha Krisztus föl nem támadott, hiábavaló a mi hitünk. Mi hitünk tárgya, lényegében ugyanaz, mint prédikálásunké, de személyünkre vonatkoztatva. Mindenekelőtt az, hogy Isten egyszülött Fia értem is a földre szállt. Az, hogy Krisztus az én bűneimért is meghalt a kereszten. Ártatlanul elszenvedett halálával az én bűneimért is kiengesztelte az Atyát, az én számomra is bűnbocsánatot szerzett. Harmadszor az, hogy az Atya Krisztus elégtételét – az egész bűnös világéval együtt – az én bűneimért is elfogadta: ennek bizonyosságául egyszülött Fiát is föltámasztotta a halálból. Végül az, hogy Krisztus föltámadása után fölment a mennybe, hogy átvegye ott az országlást, és nekem is helyet készítsen az örökkévaló hajlékokban.

Ha Krisztus föl nem támadt volna, Jézus Krisztus nem lehetne Isten egyszülött Fia, hanem csak csodálatos tanítómester, ragyogó példakép számunkra is. Pál Apostolnak Rómabeliekhez írt levele 1. részének 4. verse is ezt mondja: a halálból való föltámadással bizonyítottatott meg, hogy Isten Fia. Viszont, ha nem lett volna Isten egyszülött Fia – a többi vallásalapítókhoz hasonlóan – ebben vagy abban Ő is tévedhetett volna. Isteni mintakép sem lehetett volna.

Ha Krisztus föl nem támadt volna, egyikünk számára sem lehetne a halála váltság-halál, legföljebb mártír-halál, melyet Jézus – Galilei módjára és a többi mártír módjára – tanításainak

megpecsételéséül elszenvedett. Segítségemre lehetne a bűntől való megszabadulásom útján: megmutathatná erre nézve a követendő utat. De nem válhatna meg bűneim következményeitől, hacsak föltámasztásával az Atya ki nem jelentette volna, hogy elfogadja halálát mind másokért, mind érettem engesztelő áldozatul.

Ha Krisztus föl nem támadott, sem más számára, sem az én számomra nem biztosíthatja az örök életet, hisz önmaga sem rendelkezett akkor ezzel. Nyilvánvaló, ha Krisztus föl nem támad, önmaga sem marad örökké életben. Nem maradhatna velem sem a világ végezetéig. Nem vezethetne, nem taníthatna engem sem. Nem vigasztalhatna engem sem. Nem segíthetne nekem sem terheim hordozásában, mint irgalmas Samaritanusom. Nem járhatnám vele együtt életem útját az Ő igájában. Legföljebb keresztyével vállamon járhatnék én is a világban. Ha nem biztosíthatna az én számomra sem örök életet, milyen borzasztó lenne akkor nékem is, néked is meghalni! Szeretteim közül sem menthetne meg senkit az örök haláltól. Nem biztosíthatná egyikünk számára sem, hogy találkozzunk újból egymással a másvilágon. Milyen borzasztó lenne így a tőlük való elválás. Viszont mennyi erő rejlik az örök élet bizonyosságában mind a haldoklók, mind az őket megrendült lélekkel körülállók számára. Mennyivel könnyebbé válik ebben a tudatban a viszontlátásig való elválás...

De a bizonyságok egész serege azt tanúsítja, hogy Krisztus föltámadt. Ezt bizonyítják a Húsvét hajnalán sírjához siető szent asszonyok. Ezt bizonyítja a sírjához siető János, ki megelőzi a vele futó Pétert, és előbb juttatja a sírhoz (Jn 20,4). Ezt bizonyítják az emmausi tanítványok, kiknek megjelent hazafelé vivő útjukon. Ezt bizonyítják a tanítványok, kiknek először Tamás távollétében jelenik meg, másodsor amikor ő is köztük van. Ezt bizonyítják a tanítványok, kiknek harmadszor is megjelenik a Genezáret tavánál (Jn 21,1-14).

Mennybemenetele után maga Krisztus is bizonyosságot tesz arról, hogy örökké él. Egyfelől azt mondja magáról: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön”..., másfelől azt, hogy „Ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt 28, 18b; 20b). Hogyan lehetne minden hatalom mennyen és földön azé, aki nem él? De a történelem is bizonyítja, mi lett azokból, akik ebben hittek, és mi lett azokból, akik ezt akár a múltban, akár ma tagadják? És hogyan ígérhetné valaki övéinek, hogy velük lesz a világ végezetéig, aki nem él? Ámde Krisztus mennybemenetele óta eltelt közel kétezer esztendő óta milliók és milliók tettek és ma is boldogan tesznek bizonyosságot arról, hogy Ő él. Ezt bizonyítja István vértanú. Ezt bizonyítja a Krisztus követőit üldöző Saulusból lett Paulus, kinek a damaszkuszi úton jelenik meg. Ezt bizonyítják az

első vértanúk, kik a Colosseum porondján százával tudnak boldogan meghalni a vadállatok karmai közt, vagy Néro fáklyaiként – szurokba mártva – fákon függve világítani és elégni... Ezt bizonyítják a máglyák áldozatai hosszú századokon át. Ezt bizonyítják a hitükért a halált is készséggel elszenvedő skót „szövetségesek”. Ezt bizonyítják az angol, a holland „zarándokatyák” százai és százai, a hugenották százezrei, kik inkább elhagyják hazájukat, vagyonukat, semhogy megtagadják hitüket. Ezt bizonyítják a francia gályarabok ezrei, kiket az eltiltott istentiszteletek látogatásán kapnak rajta. Ezt bizonyítják magyar gályarab eleink, kik inkább választják a gályát, minthogy hitüket elhagyják.

Közülünk is hányan megtapasztaljuk, hogy Jézus él! Egyszer csak úgy érezzük, mellénk áll, segít hordozni életünk terheit, erősít, vigasztal minket... Én is ott érzem magam mellett többször, amikor hívom Őt. Ott éreztem, mikor súlyos műtéten estem át, mikor majdnem elvéreztem, mikor a szívemhez nagyon közelálló koporsója, sírja mellett álltam...

Testvér, te is találkozhatasz a föltámadott, élő Krisztussal. Csak menj hozzá, - akár úgy, mint Nikodémus, az éj leple alatt, akár a nappal világosságában. Csak hívd be Őt, mikor szíved bezárt ajtaján zörget. Csak vedd fel te is az Ő igáját. Mondd velünk együtt boldogan: Krisztus feltámadott, nem hiábavaló a mi prédikálásunk, nem hiábavaló a mi hitünk. Énekeld te is boldogan velünk együtt:

Jézus él, mi is élünk,
A haláltól nem félünk,
Mert Ő diadalmat vőn,
Értünk elégtételt tőn... (348. ének 2.v.)

Néhány évvel ezelőtt, 1951-ben lett 1900 éves az európai kereszténység. Krisztus születése után 51-ben járt Pál apostol második térítői útján – Silással együtt – Filippiben, az első európai városban. 1900 éve lett Lidia, ez a Tiatirából való bíborárusnő Filippiben Krisztus első követője, egész háza népével együtt. 1900 éve mondta Pál a filippibeli börtönőrnek: „Higgy az Úr Jézus Krisztusban, és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe”. 1900 év alatt hány lelket vigasztalt meg Krisztus föltámadása! Testvér, te sem hiányozhatsz ebből a diadalmas seregből. Csak így lehet ez a Húsvét a te húsvétod is...

Ámen